

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1875. Andra Kammaren. N:o 45.

Tisdagen den 4 Maj.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 27 nästlidne April äfvensom protokollsutdrag rörande de i anledning af Bevillnings-Utskottets betänkande n:o 6 under gårdagens sammanträden fattade beslut.

§ 2.

Upplästes och lades till handlingarne ett af Herr vice Talmannen insändt, så lydande sjukbetyg:

Att vice Talmannen Herr Olof Wijk är genom sjukdom hindrad under ett par dagar att lemna sina rum, intygas härmed.

Stockholm den 4 Maj 1875.

R. Bruzelius,
Med. Doctor.

§ 3.

Föredrogs och bordlades ånyo Kammarens Enskilda Utskotts utlåtande (i samlingen n:o 25), i anledning af väckt motion om ändringar i Kammarens arbetsordning.

§ 4.

Fortsattes föredragningen af Bevillnings-Utskottets betänkande n:o 6, angående tullbevillningen.

*Angående
tullbevillning-
gen.*

I ordningen förekom:

35:te punkten:

Utskottet hade i denna punkt hemställt.

Andra Kammarens Prot. 1875. N:o 45.

Angående
tullbevällning-
gen.
(Forts.)

att, med afslag å Herr Hedlunds förslag om tullfrihet för handskskinn, tillskurna till handskar, tullen å nämnda skinn måtte allenast vara nedsatt från 30 till 20 ore pr skålpund.

Friherre Fock yttrade: I enlighet med Kammarens beslut i föregående punkter och i enlighet med Första Kammarens beslut i fråga om denna punkt, får jag hemställa, att Kammarerna måtte afslå så väl Herr Hedlunds motion som Utskottets förslag.

Vidare anfördes icke. Propositioner gäfvos så väl på bifall till Utskottets hemställan, i dess helhet, som jemväl på yrkandet att, med bifall till nämnda hemställan, för så vidt den afsåg, att Herr Hedlunds i förevarande punkt omförmälda förslag skulle afslås, samma hemställan i öfrigt måtte vara afslagen; och som den senare af dessa propositioner besvarades med öfvervägande ja, hade Kammarerna således enligt densamma fattat sitt beslut.

36:te punkten.

Med bifall till Utskottets hemställan om afslag å Herr Hedlunds förslag om tullfrihet för sadelnakare-arbeten, ej specificerade, afslog Kammarerna hvad Utskottet i denna punkt för öfrigt hemställt.

37:de—40:de punkterna.

Afslogos.

I 41:sta punkten hade Utskottet hemställt,

att Herr Lundströms förslag om tullfrihet för kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade, icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Herr Lundström anförde i anledning af denna hemställan: Jag vill visst icke här göra något yrkande, men ber dock att få lemna några upplysningar i den förhoppning att, då denna rubrik en gång kommer att behandlas, vare sig af en komité eller ett blifvande Bevillnings-Utskott, dessa upplysningar kunna tagas ad notam. Jag vet att punkten blifvit afslagen af Första Kammarerna, och därför skulle det väl ej heller tjena till något att göra något yrkande.

Utskottet har här anført ett af mina motiv för tullens borttagande, eller att derigenom "skulle i många fall förekommas olika meningar om huru åtskilliga preparat rätteligen böra rubriceras samt undersökningar vid Teknologiska institutet undvikas." Detta tyckes dock Utskottet icke anse, men så är verkligen

förhållandet. Jag skulle visserligen kunna angifva åtskilliga exempel derpå, men, då Kamrnaren synes hafva brådtom, vill jag inskränka mig till att anfora blott ett. Vi hafva en artikel, som kallas paraffin och användes, mig veterligen, inom vårt land endast vid tändsticksfabrikationen. Uppfinningen, att använda denna artikel vid nämnda fabrikation, har i hög grad bidragit till den betydliga export, som förekommer, af svenska tändstickor, och artikeln borde därför fortjena att från tull befrias, emedan den åter utföres genom export af tändstickorna, med undantag af det högst obetydliga quantum sådana tändstickor, som användes inom landet. Nu har det egendomliga förhållande inträffat, att ända till 1870 i November införseln af paraffin varit fri, men då hittade Göteborgs tullkammarare på att tullbehandla artikeln såsom kemiskt-tekniskt preparat. Deremot protesterades hos Generaltullstyrelsen, och visades med intyg från fabriker, att denna artikel icke är något kemiskt-tekniskt preparat enär densamma endast utgör en biprodukt eller en återstod vid beredning af lysoljor. Men detta hjälpte icke. Jag tror mig hafva grundade skäl att väcka denna min motion, då artikeln hufvudsakligen förändradt att vi kunnat sisstlidna är exportera tändstickor till ett värde af 3,564,412 kronor, och att fabrikationen af tändstickor sysselsatte arbetare till ett antal af 3,557. Dessa fabriker hafva icke begärt något skydd, utan tvärtom skola de gerna biträda mitt förslag, att all införseltull å tändstickor skulle upphävas. Hvad man då synes kunna med fog begära, vore ett rimligt behandlingssätt i afseende å importen af ifrågavarande råämnen för denna tillverkning.

Jag har också såsom motionär förhållit mig passiv vid hvarje af mina motioner och har icke ens talat till förmån för fosfor, oaktadt för tullnedsättning å detta ämne lika många skäl som för paraffinen skulle kunna framställas, och detta har jag gjort, emedan jag annars möjligen skulle kunnat anses partisk. Jag har likväl ansett mig böra fästa uppmärksamheten på detta ämne på det att, då rubriken kemiskt-tekniska preparat framdeles kommer att afhandlas, vederbörande måtte fästa afseende vid de rimlighets- och billighetsskäl, som tala för nedsättning i tullen härför och taga dessa skäl i bättre öfvervägande än hvad förut varit händelsen. Utskottet yttrar i sin motivering följande:

Då emellertid, enligt hvad Utskottet inhemtat, den *inhemska* tillverkningen af vissa under ifrågavarande taxerubrik hänförliga artiklar ännu torde hafva af nöden att få tillgodonjuta det genom nuvarande tullsats gifna skydd, så föreslår Utskottet på grund häraf, att motionen ej måtte vinna Riksdagens bifall. Det vore verkligen intressant, om någon af Utskottets medlemmar, som på grund af nyssnämnda motiv tillstyrkt afslag å min motion, kunde nämna ett enda kemiskt-tekniskt preparat af sådant slag, att det i tullkamrarne hänföres under denna rubrik, hvilket tillverkas i Sverige. Jag har icke kunnat uppleta ett enda sådant.

Angående
tullbehandling
gen.
(Forts.)

Angående
tullbevillnin-
gen
(Forts.)

Medan jag nu har ordet skall jag bedja att med några ord få belysa ett yttrande, som här i går faldes af en representant för Norrköping. Han uppgaf nemligen såsom ett skäl, hvarföre icke en del af Sveriges fabriker kunde täfla med utlandets och exportera sina industrialster, den stora olägenhet och de dryga kostnader, som tillskyndas de svenska fabrikerna deraf, att de måste hemta sina flesta råämnen ifrån andra länder och sade, för att gendrifva det exempel om tändsticksfabrikerna, som Friherre Fock framdrog för att visa att det fans fabriker som exporterade, att detta förhållande med tändsticksfabrikerna alldeles icke var något besynnerligt, då de råämnen, som vid denna fabrikation användas, funnos inom landet. Jag har velat upplysa honom, att detta alldeles icke är förhållandet, ty, med undantag af trädet till stickorna, som dock spelar en ganska underordnad roll, och möjligen svafvet, hvilket dock numera, såsom vi veta, användes högst obetydligt och hvilket, då det användes, vanligen icke är svenskt utan sicilianskt svafvel, tagas öfriga ingredienser från utlandet. Orsaken till dessa tändsticksfabrikers stora framgång ligger bland annat i ett förhållande, som gjort norrköpingsfabrikerna stor skada, nemligen att det aldrig, i motsats mot klädesfabrikat, funnits något införselsförbud för tändstickor, hvilket kunnat locka någon att anlägga fabriker därför, i hopp om exklusivitet för tillverkningen, hvilken sedermera, då förbudet blifvit upphäfdt, icke vidare kommit honom till del och gjort att fabrikerna haft svårighet att bära sig, äfvensom deri, att den skyddstyll, som funnits och finnes för tändstickor, alltid varit jemförelsevis låg.

Det är endast dessa upplysningar jag har velat meddela, men, såsom jag förut tillkännagifvit, har jag alldeles icke för afsigt att göra något yrkande.

Härmed förklarades öfverläggningen slutad. Utskottets hemställen bifölls.

42:dra och 43:dje punkterna.

Afslogos.

44:de punkten.

Med bifall till Utskottets hemställen om afslag å Herr Hedlunds motion, i hvad den afsåg tullfrihet för rak- och penn- samt tälj-, sjömans- eller gröfre arbetsknifvar, afslog Kammaren denna punkt i öfrigt.

45:te punkten.

Utskottets hemställen, att Herr Hedlunds här omnämnda förslag måtte lemnas utan afseende, blef af Kammaren bifallen; men i öfrigt afslog punkten.

46:te--48:de punkterna.

Afslogos.

Angående
tullbevilnin-
gen.
(Forts.)

49:de punkten.

Med bifall till Utskottets hemställan om afslag å Herrar Hedlunds och Lundströms förslag om tullfrihet för mjöd, afslog Kammaren förevarande punkt i öfrigt.

50:de punkten.

Mom. a.

Afslogs.

I *Mom. b* var af Utskottet hemställt:

att tullen å genom rektificering renade lysoljor måtte nedsättas till 1 öre per skålpund.

Rörande dessa förslag afgåfvos nu yttranden af:

Herr Ola Bosson Olsson: Herr Talman, mine Herrar! Då under litt. b jemväl hänföres fotogénolja, och detta är ett af de billigaste lysämnen man eger, hvilket till följd deraf också användes äfven af den fattigaste delen af vårt lands befolkning, är det af största vigt att priset å fotogénolja kan hållas så lågt som möjligt och därför anhåller jag att Kammaren måtte besinna detta och bifalla Utskottets förslag.

Herr Dickson: Då jag haft för afsigt att göra samma yrkande, som Herr Ola Bosson Olsson, så kan jag nu inskränka mig till att instämma med honom och yrka bifall till nu ifrågasvarande punkt.

Herr Biersert: Då jag ämnat yttra detsamma som Herr Ola Bosson Olsson, så inskränker jag mig till att instämma med honom.

Herr Törnfeldt: Herr Talman, mine Herrar! Det är icke allenast för de fattiges skull utan äfven för alla jordegares skull, som en nedsättning af denna tullsats är af nöden, ty om icke de fattige kunna skaffa sig fotogén till billigt pris att upplysa sina kojor med, så måste de tillgripa jordegarnes skog för att hafva något att upplysa sina torftiga kojor med under den mörkare årstiden.

Angående
tullbevillning-
ven.
(Forts)

Herr Pehr Eriksson: Tvärt emot de öfrige talare, som yttrat sig i denna punkt, får jag anhålla, att Utskottets hemställan måtte af Kammararen afslås. Den vara, som nu är i fråga, är en kassa-artikel, hvilken är af ganska stor vigt för våra tullinkomster. Den inbragte under år 1873 ej mindre än 160,000 kronor. Derjemte hemställer jag, om det för den fattige, som förbrukar kanske 3 eller 4 kannor Fotogén om året, kan vara af så stor vigt om han får nämnda vara 15 eller 20 öre billigare än nu, och dessutom är det enligt min åsigt mycket tvifvel underkastadt, om denna tullnedsättning verkligen kommer att medföra någon fördel för den fattige. Jag får således yrka afslag å Utskottets förslag.

Herr Philipsson: Just derföre, att denna vara är en kassa-artikel och derföre att vi genom en nedsättning å tullen å en sådan vara visa den mindre bemedlade delen af folket att vi vilja gå dess berättigade önskingar till mötes. får jag, lika med den förste ärade talaren, på det varmaste yrka bifall till Bevillnings-Utskottets förslag i denna punkt.

Herr Rylander: Jag är synnerligen tacksam mot de Kammararens ledamöter, som velat biträda den motion, som jag i detta hänseende väckt. Jag har väckt motion om tullnedsättning i tre fall. Två af dessa hafva förut varit behandlade och af Kammararen godkända och detta är det tredje fall, för hvilket jag äfven yrkar bifall. Jag är den siste talaren särdeles tacksam för det understöd, som han velat lemna mig, och får fördenskull yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Gumælius: Herr Talman! Jag har under den allra senaste tiden läst ett par uppsatser i finska tidningar, som varit utmärkt väl skrifna och haft till gemensam öfverskrift: "*Ljus åt vårt folk.*" Detta "ljus" är visserligen icke det, som nu är fråga om, men de varmhjertade ord, som i nämnda uppsatser uttalades, kunna dock äfven på denna fråga i någon mån tillämpas. Jag hemställer om bifall till denna punkt.

Herr Ivar Månsson: På de skäl Utskottet i sitt betänkande framlagt och dem som Herr Philipsson nyss åberopat, får jag yrka bifall till Utskottets förslag.

Herrar Per Nilsson i Kullhult, Olof Andersson i Lyckorna och Aug. Börjesson gifvo äfvenledes hvar för sig till känna, att de på skäl, som redan under öfverläggningen blifvit anförda, instämde med de ledamöter, hvilka yrkat bifall till Utskottets ifrågavarande hemställan.

Herr Carl Aron Jönsson: Jag tror, att, om Kammararen ställer sig på den ståndpunkt, som Kammararen förut intagit, och

anser att tiden ännu icke är inne att göra några nedsättningar i tulltaxan, så bör Kammaren i afseende på denna punkt tillämpa samma grundsats, som på de öfriga punkterna, och jag hemställer därför, om en nedsättning i denna tullsats är lämplig. Jag skall likväl icke sätta mig mot, om Kammaren nedsätter tullen å fotogén, men jag tror dock att, när Kammaren afslagit Utskottets öfriga framställningar i denna punkt, konsekvensen fordrar, att äfven denna nedsättning icke bör ske, och anser därför, att det rätteste är att Kammaren afslår nu förevarande moment. Jag tror äfven, lika med Herr Pehr Eriksson, att denna vara är en kassa-artikel, och äfven om vi begagna den allmänt i våra hus, så tror jag dock icke att den mindre bemedlade kan hafva så stor nytta af en nedsättning i tullen å densamma. Ty fem öre mer eller mindre på kannan för den som köper ett halftstop fotogén, är väl ej af någon betydelse, helst som jag tror att den fattige ej får mycket med af denna tullnedsättning, utan den stannar mera i handlandens händer. Jag yrkar alltså att Kammaren, i konsekvens med sitt beslut vid den 3 punkten, måtte afslå Utskottets framställning.

Angående
tullbevillning-
gen.
(Forts.)

Häruti förenade sig Herrar *Per Nilsson* i Wittjerf och *Hans Larsson* i Flästa.

Herr Ola Bosson Olsson: En af Bevillnings-Utskottets ledamöter, nemligen den siste som yttrade sig, sade att det icke vore lämpligt att bifalla detta moment, då man redan afslagit mom. a, och därför yrkade han afslag äfven å det nu föredragna momentet.

Jag hemställer, huruvida icke, då Utskottet uppfört de olika artiklarne under särskilda litt., meningarne dermed varit, att Kamrarnes skulle yttra sig öfver de under hvarje litt. upptagna artiklar särskildt för sig. Och då ingen lär vilja bestrida detta, tror jag, att allt tal om inkonsekvens här vid lag är obefogadt.

Deremot har jag hört yttras, och äfven Utskottet visar sig vara af samma åsigt, nemligen att den ifrågavarande artikeln skulle vara en kassa-artikel eller en sådan, som beredde staten betydliga inkomster. Ja, är detta förhållandet, bevisar det bäst, att, om man tager hänsyn till det bidrag, som den fattiga befolkningen måste lemna till dessa inkomster för staten, en nedsättning i tullafgiften för denna artikel också blir en verklig lindring för denna befolkning, och jag finner således uti nämnda förhållande endast ett ytterligare skäl att yrka bifall till Utskottets hemställan.

Herr Fredricson: Äfven jag får yrka afslag å punkten b. Vi hafva nemligen icke mera än en oljefabrik i Sverige, och sätta vi nu ned tullafgiften å ifrågavarande artikel, måste denna fabrik deraf blifva i hög grad lidande. Men det kan icke vara forenligt med statens intresse att undertrycka våra egna näringar. Dess-

*Åtgående
tullbevillnin-
gen.
(Forts.)*

utom förbrukar den fattige icke stort mera än en kanna fotogén om året, hvadan den minskning i priset, som skulle blifva en följd af den föreslagna tullnedsättningen, icke torde komma att för honom blifva af någon betydelse. Deremot skulle staten komma att förlora en icke obetydlig del af sina inkomster, och på grund häraf får jag, såsom sagdt, yrka afslag å Utskottets hemställan.

Herr Lyttkens: Då jag för min del inom Utskottet motsatt mig detta dess förslag, skedde det under den uttryckliga förut-sättning, att vi inom kort hade att förvänta en allmän revision af tulltaxan, men alldeles icke derföre att jag är någon fiende till handelsfriheten. När vi nu konsekvent tillämpat denna åsigt vid så många punkter, och det af de skäl, att den nuvarande tidpunkten icke vore lämplig för att göra några genomgripande förändringar i tulltaxan, äfvensom derföre att, oafsedt Riksdagens rätt att härutinnan taga initiativ, äfven Regeringen borde hafva ett ord med i laget, anser jag, att vi borde förtgå på samma väg äfven med denna punkt.

Att det icke varit några prohibitistiska skäl, som förmått oss landtmän att för denna gång icke i allmänhet gå in på några tullnedsättningar, synes bäst deraf, att vi icke motsatt oss nedsättning i tullafgiften för risgryn, den enda landtmannavara, som hittills haft skyddstull. Skälet, hvarföre vi afstodo från denna skyddstull, var just för att den måtte kunna erhållas för billigare pris samt för att visa, att vi icke äro några hatare af frihandelslagstiftningen. Som jag emellertid icke vill antaga, att Kammaren nu skulle vilja afvika från sin hittills visade uppfattning, yrkar jag afslag å Utskottets betänkande samt att det måtte förblifva vid det gamla, till dess Regeringen inkommer med ett förslag i ämnet.

Herr Östling instämde med Herr Lyttkens.

Friherre Fock: Då Utskottets öfrige ledamöter yttrat sig i frågan, vill äfven jag nämna ett par ord.

Jag medgifver fullkomligt, att konsekvensen skulle fordra, det vi afsloge äfven denna punkt, så vida vi icke redan förut gått ifrån konsekvensen. Men då man så allmänt här har uttryckt den önskan, att ifrågavarande punkt måtte bifallas, har jag för min del icke hjerta att endast för konsekvensens skull vägra de behöfvande någon lindring i priset på en så vigtig förnödenhetsvara som ljus. På grund häraf får jag yrka bifall till punkten och hoppas, att Kammaren icke fäster något afsende vid en enda fabriks tillvaro.

Herr Hjelm: Den föreslagna tullnedsättningen gör en nedsättning af ungefär fem öre eller kanske något mera pr kanna. Vore det nu så, att en sådan nedsättning medförde någon egentlig lindring för den fattige, skulle jag gerna vara med om att bifalla

Utskottets förslag. Men då man i de fattigare familjerna icke förbrukar mer än 2—3 kannor fotogén om året, lär man der mycket väl kunna betala den ifrågavarande tullnedsättningen. Det är hufvudsakligen de mera lyckligt lottade medlemmarne i samhället, som i större skala förbruka denna vara och för dem är icke heller denna tullsats tryckande. Jag kan således icke vara med om att bifalla denna nedsättning för densamma. Jag föränledes der-till äfven af ett par andra orsaker. Vi hafva utan tvifvel att emotse ganska rika tillgångar på stenkol i vårt eget land, och man torde kunna hoppas, att vi inom en snar framtid skola få en sådan inhemsk fabrik för fotogén, att vi ej behöfva importera denna för handelsbalansen dyrbara vara utifrån. Skulle nu tullen å densamma nedsättas, komme derigenom ett hinder att läggas i vägen för att sådana fabriker kunna uppstå, och det andra, att om fotogénet blifver genom tullnedsättningen *ett öre* billigare för halfstopot, kommer detta icke den medellösa förbrukaren utan köpmannen till godo. Jag yrkar alltså afslag på Utskottets förslag.

Angående
tullbevillnin-
gen.
Forts.

Med Herr Hjelm instämde Herr *Silfverstolpe*.

Herr Per Nilsson i Kulhult: Man har här talat om konsekvensen. Om denna icke allarodan vore bruten — hvilket jag dock förmodar den vara genom förut af Kammaren fattade beslut — skulle jag verkligen instämma i yrkandet om afslag å den föredragna punkten. Men är det meningen att genom tullnedsättningen åstadkomma skattelindring, så bör väl nedsättningen vidtagas å sådana artiklar, som gifva staten någon inkomst. Nu finnas visserligen många artiklar, hvilka icke gifva staten någon inkomst, och att dervidlag göra nedsättning i tullen, torde icke medföra någon skattelindring. Men deremot torde det just vara en skattelindring, att nemligen sätta ner tullen å sådana lysämnen, som begagnas i nära nog hvarje koja; och det synes icke vara så liten lindring, äfven om förbrukaren af denna vara icke skulle använda mera än fyra, fem eller sex kannor om året.

För min del yrkar jag bifall till Utskottets förslag, och hvad konsekvensen vidkommer, så är den, som sagdt, sannolikt redan förut bruten.

Herr Ola Bosson Olsson: Den ärade talaren på hallandsbänken förmenade, att vi icke nu borde vidtaga någon allmän revision af tulltaxan, då vi snart kunna motse en sådan, när den franska handelstraktaten upphör. För min del tror jag icke, att det är någon allmän revision, som Bevillnings-Utskottet här föreslagit, och långt mindre hvad Kammaren härutinnan behagat bifalla. Således anser jag den anmärkningen förfalla. Hvad angår samme talares yttrande derom, att man borde taga sig i akt för att bryta konsekvensen, så tror jag att Kammaren redan brutit deremot, då den beviljat tullfrihet för mjöl och gryn, hvilka artiklar ju lemna betydligt större tullinkomster, än den nu ifrågavarande. Man har,

*Anoående
tullbevillning-
gen
(Forts.)*

som sagdt, intet att befara i det hänseendet, att man just *här* skulle göra sig mera skyldig till inkonsequens.

Jag yrkar förtfarande bifall till den föredragna punkten.

Herr Helander: Jag hade icke tänkt att jag skulle komma att yttra mig i ett ämne, som rör tullbevillningen, om hvilket jag för det närvarande har svårt att bilda mig ett bestämt omdöme om hvad som lämpligen bör ätgöras. Också är det endast det antagandet, att nu ifrågavarande tullnedsättning af ett enda öre pr skålpund fotogénolja skulle komma de mindre bemedlade synnerligen till godo, som uppkallat mig. Då man vet att dessa mindre bemedlade oftast köpa denna vara i ganska små kvantiteter, hvarje gång kanske icke ens uppgående till ett halft stop, efter gamla måttberäkningen, på hvilken kvantitet torde belöpa mindre än ett öre af föreslagna tullnedsättningsbeloppet; så synes mig deraf klart att, då mindre än ett öre vid likviden icke lär kunna erläggas, köparen, eller den mindre bemedlade, icke kommer att få räkna sig denna tullnedsättning till godo, af hvilken åter alla, som äro i tillfälle att på en gång köpa större kvantiteter — således i allmänhet de mera bemedlade, komma att draga största vinsten. Från synpunkten af anmärkningsvärd fördel för de mindre bemedlade kan jag därför icke biträda Utskottets förslag, och är därför, då synnerligt annat skäl för bifall icke blifvit anfördt, mest böjd för att behandla denna punkt på samma sätt, som Kammararen ansett lämpligt för flertalet af föregående punkter, således för att afslå densamma.

Herr *Lindstedt* förenade sig med Herr Helander.

Herr Ivar Månsson: Jag tycker det vara aldeles märkvärdigt, att det kan finnas personer inom Kammararen, som kunna säga, att en tullnedsättning å ifrågavarande artikel icke skulle komma de mindre bemedlade till godo. Jag kan försäkra och jag vågar påstå, att hvem som helst skall medgifva det, att nemligen de mindre bemedlade nära på uteslutande begagna fotogén såsom lysämne, då deremot de mera bemedlade bruka stearin- och palm-tinljus, hvarjemte man ju i städerna begagnar gas. Jag tror, som sagdt, icke det går an att påstå, att den ifrågasatta nedsättningen icke skulle komma de mindre bemedlade till godo, ty detta är just hvad som är händelsen.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Gumælius: Den store räknemästaren från Nyköping har visst räknat rasande, då han påstår, att nedsättningen härvid lag skulle "endast utgöra ett halft öre på halfstopet." Utskottet föreslår nedsättning af ett öre på skålpundet, och då en kanna, om jag ej misstager mig, väger vid pass 6 skålpund, kommer således en tullminskning af halftannat öre halfstopet till godo. Skulle

den ärade talaren hafva menat halfqvarter i stället för halfstop, hade hans räkning varit riktigare.

*Angående
tullbevillning-
gen.
(Forts.)*

Herr Peter Olsson: För min del vill jag instämma uti det yrkande, som innefattar bifall till Bevillnings-Utskottets förslag i den föredragna punkten. Jag anser nemligen denna punkt vara ibland dem, som det måhända vore *särdeles* lämpligt att bifalla, likasom jag är öfvertygad att ett sådant bifall kommer att lända den stora konsumerande allmänheten till bästa. Såsom vi känna, är detta en vara, som måste importeras, och hvarå tullnedsättning på intet sätt kan blifva menlig för industrien. På dessa skäl tror jag detta vara en artikel, hvarå nedsättning i tullen mycket väl kan ske.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf, enligt de yrkanden som blifvit gjorda. propositioner så väl på bifall som på afslag och fann svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den senare meningen. Votering blef emellertid begärd och, sedan beslut fattats derom att bifall till Utskottets förslag skulle uppställas såsom ja-proposition, företogs onröstning enligt en nu uppsatt och af Kammaren godkänd voteringsproposition, lydande sålunda:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet henställt under litt. b i 50:de punkten af betänkandet N:o 6,

röstar Ja:

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej. är Utskottets ifrågavarande hemställan afslagen.

Röstsedlarne sammanräknades och visade 52 ja mot 78 nej; hvadan Kammaren afslagit Utskottets hemställan.

Mom. c, d, e, f och g.

Blefvo jemväl afslagna.

51:sta och 52:dra punkterna

föredrogos derefter hvar för sig, hvarvid Kammaren biföll Utskottets hemställanden om afslag å Herr Hedlunds i dessa punkter behandlade förslag, men afslög punkterna i öfrigt.

I 53:dje punkten hade Utskottet hemställt, att den i nuvarande tulltaxa förekommande bestämmelse angående *porclin*, äkta, för-

Angående
tullbevil-
lingen.
(Forts.)

gyldt eller måladt i figurer eller med blommor, måtte få fullständiga genom tillsättande af ordet "försilfradt."

Herr Pehr Ericson i Wik anförde: Jag yrkar bifall till nu föredragna punkten. Ett nytt slags fabrikation af porslin har på senare tiden börjats, hvars tillverkningar icke hafva någon plats i tulltaxan. Derföre anser jag nödvändigt, att något derom inflyter i denna taxa.

Vidare yttrades ej. Punkten bifölls.

54:de - 59:de punkterna.

Afslogos.

60:de punkten.

Mom. a.

Bifölls.

Mom. b.

Afslogos.

Mom. c.

Utskottet hade här föreslagit:
att tullfrihet måtte medgifvas för becksöms- och s. k. sjöstöflar afvensom för skomakare-arbeten med bottnar af trä.

Beträffande detta förslag anförde

Herr Lundström: Icke heller med afseende på denna punkt vill jag framställa något yrkande, utan skall endast lemna en upplysning. Då i går nedsättning i tullafgiften för sulläder i denna Kammare beslöts, skedde detta hufvudsakligen af det skäl, att man tyckte det vara vackert att kunna tillmötesgå Första Kammaren i denna punkt; och jag vill nu upplysa att Första Kammaren bifallit äfven Utskottets hemställan om tullfrihet för skoarbeten med bottnar af trä. Då man i går var så inkonseqvent, att man med afseende på blott en enda fabriksartikel borttog en del af införseltullen, så vill Kammaren måhända i dag göra inkonseqvensen mera radikal genom att bevilja tullnedsättning för skoarbeten med bottnar af trä, hvarigenom våra garfvare få leverera mindre läder än förut till skomakarne.

Herr Sandstedt: Då Första Kammaren visat den Andra så mycken uppmärksamhet, att den bifallit 2:ne inom den senare väckta motioner, anser jag, att Andra Kammaren nu borde begagna tillfället och visa Första Kammaren en liknande uppmärksamhet och bifalla denna punkt.

*Angående
tullbevillnin-
gen.
(Forts.)*

Herr Hjelm: Med anledning af den upplysning, som nyss lemnats, och då vi i går biföllo nedsättning i tullafgiften för suläder samt då nu vidare ifrågavarande artikel är en vara, som hufvudsakligast den arbetande klassen af befolkningen behöfver, tager jag mig friheten yrka bifall till Utskottets hemställan i mom. c af nu föredragna punkten.

Herr Törnfeldt: Då, efter hvad upplyst blifvit, Första Kammaren gått in på Utskottets hemställan i nu föredragna momentet angående becksöm och träbottnar, tycker jag Andra Kammaren väl kunde "göra sig så gemen" att äfven gå in derpå.

Jag yrkar bifall till denna punkt.

Herr Jöns Pehrsson: Jag är visst icke böjd för att motsätta mig föreslagna tullfriheten å becksömsstöffar, ehuru, säge hvad man vill, tankarne derom kunna vara delade. Det låter emellertid väckert att bereda tullfrihet för sådana gröfre varor, som hufvudsakligen den kroppsarbetande delen af folket, sjömän och andre, begagna.

Men man kan å andra sidan tänka sig, att de handverkare, som tillverka skodon af denna vara, borde vara lika mycket skyddade, som de, hvilka tillverka skodon af finare vara. Jag tror, att tullfrihet för dessa artiklar icke vore mycket att hurra för, hvarföre jag yrkar afslag å Utskottets hemställan i detta moment.

Herr C. A. Larsson: Jag är helt och hållet förekommen af Herr Jöns Pehrsson. Jag vill blott tillägga, att, då Första Kammaren behållit becksömsstöffarne, borde icke Andra Kammarerna söka rota ut träskorna, utan fortfarande begagna dem. Jag yrkar afslag å Utskottets förslag under ifrågavarande littera.

Härmed var öfverläggningen slutad. Efter det propositioner blifvit framställda, i öfverensstämmelse med de yrkanden som förekommit, afslogs momentet.

Mom. d och e.

Blefvo likaledes afslagna.

61:sta och 62:dra punkterna.

Biföllos.

Angående
tullbevillnin-
gen
(Forts.)

63 dje—66:te punkterna.

Afslogos.

67:de punkten.

Med bifall till Utskottets hemställan om afslag å det förslag af Herr Hedlund, hvarom i denna punkt var fråga, afslog Kam-
maren punkten i öfrigt.

I 68:de punkten hade Utskottet, under förmälan det Utskot-
tet vid rubriken *terpentin* ansett, till förebyggande af missförstånd,
böra tillsättas bestämningen "nativ eller rå", hemställt om Riks-
dagens bifall till denna förändring i tulltaxan.

Efter punktens föredragning anfördes nu af

Friherre Fock: Jag ber att få fästa uppmärksamheten derå,
att här blott är fråga om ett förtydligande af tulltaxan, uti hvil-
ken det är föreslaget att, till förebyggande af missförstånd, tillägga
orden "nativ eller rå", hvarföre det ej kan vara skäl att afslå
denna punkt.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, blef punk-
ten af Kammaren bifallen.

69:de och 70:de punkterna.

Afslogos.

71:sta punkten.

Bifölls.

72:dra och 73:dje punkterna.

Afslogos.

74:de punkten.

Utskottet hade i denna punkt föreslagit:

att tran, alla slag, måtte från tull befrias.

Herr Gumælius begärde ordet och yttrade: Jag kommer att
yrka bifall till Utskottets förslag i ifrågavarande punkt. Vi hafva
förut gjort undantag endast i fråga om tullen på risgryn och i
34 punkten i fråga om tullen å sulläder, äfvensom hudar och skinn,
vilka fått en jemförelsevis betydlig nedsättning, nemligen från

10 öre till 6 öre. Då garfverihandteringen skulle vara den enda af alla fabriksnäringar, som blefve beröfvad en del af det skydd, som Kammaren varit angelägen att i oförminskad grad bereda öfriga fabriker och handtverk, vore det icke annat än en gärd af billighet och rättvisa, att tran, som användes så mycket af garfvare, finge tillgodonjuta den fördel, som Utskottet föreslår.

Jag yrkar bifall till Utskottets ifrågavarande hemställan.

Häruti instämde Herrar *O. B. Olsson, C. Ekman, Sam. Johnson, Hjelm, Sven Nilsson* i Efveröd och *Rylander*.

Vidare anfördes icke. Herr Talmaunen gaf propositioner så väl på bifall som på afslag och förklarade sig anse den senare propositionen hafva blifvit med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes, i anledning hvaraf, och sedan Kammaren beslutit att bifall till Utskottets förslag skulle uppställas såsom ja-proposition, nu uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af den na lydelse:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 74:de punkten af betänkandet n:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, är Utskottets ifrågavarande hemställan afslagen.

Omröstningen företogs; och befans vid röstsedlarnes sammanräkning, att 65 ledamöter röstat ja mot 61 som röstat nej.

Kammaren hade alltså bifallit Utskottets hemställan i denna punkt.

75:te--78:de punkterna.

Afslogos.

79:de punkten.

Bifölls.

I 80:de punkten var af Utskottet hemställt:

att den i § 9 af tulltaxeunderrättelserna förekommande föreskrift

*Angående
tullbevillnin-
gen
(Forts.)*

Angående
tullbevilning.
(Forts.)

angående beloppet af restitution utaf tullmedel vid utförsel af arbetad tobak måtte sålunda förändras:

för 1 skålpund tobak, arbetad:

cigarrer och cigarretter	29 öre.
spunnen, hopvriden eller pressad, äfvensom i stänger	20 »
malen eller snus	14 »
andra slag	25 »

Sedan uppläsning skett af denna hemställan, yttrade

Herr Hammarberg: Jag anhåller att hos Kammaren vördsamt få hemställa om bifall till den nu föredragna punkten af Utskottets föreliggande förslag. Denna Utskottets hemställan har nemligen blifvit föranledd af Herr Wijks i ämnet afgifna motion, hvilken icke står i någon direkt beröring med de förändringar i tulltaxan, som blifvit ifrågasatta med anledning af Herr Hedlunds motion.

Det förefinnes, enligt hvad motionären i ämnet upplyst, en betydlig skillnad uti ersättningsbeloppet vid exporten af den ifrågasvarande råvaran från de båda länderna Norge och Sverige. Nu har motionären framhållit, att lämpligast vore till Kongl. Maj:t öfverlemna bestämmandet af den ifrågasatta restitutionen, och jag vore också mest benägen att biträda detta hans förslag; ty jag inser icke, hvarföre ej vi skulle kunna hänskjuta denna frågas beprövande till Regeringen, likaväl som detta är förhållandet i Norge. Jag skulle derföre helst yrkat på en skrifvelse till Kongl. Maj:t i detta syfte; men då frågan derigenom skulle komma att till Utskottet återremitteras, anser jag mig nu endast böra hemställa om bifall till Utskottets förslag.

Herr Anders Andersson i Intagan: Sedan Kammaren nu afslagit Utskottets förslag uti den 72:dra punkten och icke funnit skäl att dervid göra någon ändring i tulltaxan, så tror jag att den ifrågasvarande restitutionsfrågan står i så omedelbart sammanhang med den hufvudsakliga tullsatsen att, då man icke lemnat bifall till den ena punkten, man icke heller bör bifalla den andra.

Jag får derföre hemställa om afslag å betänkandet i den nu föredragna punkten.

Friherre Fock: Jag undrar om icke den senaste ärade talarhen härutinnan misstagit sig. Här är nemligen icke ifrågasatt någon nedsättning af tullen på råttobak, utan här är endast fråga om restitution af den redan erlagda tullen för rå tobak, då tillverkningen deraf utföres till Norge. Nu är såväl Herr Wijks som Utskottets mening i detta fall, att i möjligaste mån få den svenske industriidkaren likställd med den norska i fråga om mellanriks-handeln. Herrarne hafva i allmänhet alltid ömmat för den svenska industrien, och här går Utskottets föreliggande förslag i samma riktning. Jag anser för öfrigt intet hinder möta af ett föregående

beslut om tullsatserna att lemna bifall till hvad Utskottet här föreslagit.

Angående
tullbevil-
lingen.
(Forts.)

Öfverläggningen var slutad; och blef, efter det propositioner gifvits å så väl bifall som afslag, Utskottets hemställen i denna punkt bifallen.

81:sta punkten.

Utskottet hade hemställt:

att uti § 9 i tulltaxeunderrättelserna måtte intagas bestämmelse derom, att tullrestitution för chokolad äfvensom för konfityrer med 12 öre per skålpund skulle under der i öfrigt stadgade vilkor medgifvas, och denna restitution komma att utgå, vare sig att den utförda varuquantiteten bestode af chokolad eller konfityrer ensamt eller utaf bådadera, samt att för den skull i paragrafen näst efter meningens:

“för 1 centner raffineradt socker alla slag . . . 9 kronor 60 öre“ måtte införas:

“för 1 skålpund chokolad, konfityrer eller blandadt chokolad och konfityrer . . . . . 12 öre“ äfvensom att början af punkten 1:o måtte lyda sålunda:

“1:o att af de i vigt här upptagna varor minst 100 skålpund af hvardera, *men af blandadt chokolad och konfityrer 100 skålpund tillhopa* och af punsch“ etc.

Rörande detta förslag anförde

Friherre Fock: Innan Herrarne afslå den nu föredragna punkten, torde det väl vara i sin ordning, att åtminstone någon anger skäl för ett sådant afslag. Jag anhåller att för min del få anföras ett skäl för bifall till hvad Utskottet här hemställt. Här har nemligen det förhållande inträdt, som Herrarne i går ansågo så väsentligt, nemligen en officiel utredning; ty detta förslag grundar sig på en till Kongl. Maj:t ingifven handling, sedan frågan undergått förberedande behandling af sakkunige män, och på grund häraf har Utskottet gjort sin hemställen till Riksdagen. Skulle nu emellertid afslag yrkas, anser jag, att något skäl därför må anföras.

Herr Lryttkens: Jag tänker visst icke motsätta mig Utskottets förslag i den nu föredragna punkten. Men jag vill blott fråga, om Herrarne inom Bevilnings-Utskottet tänkt sig följderne af en restitution på inhemska fabrikat. Vid bränvinsinförsel bestås drawback när varan, som inkommit från utlandet, bevisligen förut varit härifrån exporterad. Jag finner ingen utredning om

Andra Kammarans Prot. 1875. N:o 45.

Angående
tullb. villnin-
gen.
(Forts.)

ett dylikt förbehåll blifvit gjordt här; men jag tänker mig, att genom bestämmelsen om restitution för tobak kan uppstå ett mycket vackert smugglingssystem med våra inhemska fabrikat. Ty det finnes ju ingenting som hindrar importören att utskeppa varan i en hamn och, sedan han der fått restitution, genast å nyo utskeppa den i en annan närbelägen. Ett dylikt förfarande torde i vårt vidsträckta land med dess många hamnar vara nästan omöjligt att förekomma, åtminstone hvad angår de norra orterna. Jag skulle gerna vilja veta, huru Utskottet tänkt sig att den saken skulle ordnas, innan jag för min del kan bidra till den här föreslagna nya grundsatsens införande i vår tullagstiftning.

Herr Nils Larson i Tullus: Den nästföregående talaren yrkade afslag på denna punkt, emedan, som han sade, han uti betänkandet icke funnit några bestämmelser angående de villkor, hvilka skulle vara uppfyllda för att komma i åtnjutande af nu ifrågavarande restitution. Att han i betänkandet ej kunnat finna några dylika bestämmelser är dock ganska naturligt, då man betänker att Utskottet ej haft någon anledning att i detsamma ens tala om dessa villkor, detta helt enkelt af den orsaken, att, då tullrestitution redan förut är tillåten för åtskilliga andra slags varor, ifrågavarande bestämmelser redan förut finnas intagna i taxeunderrättelserna och således naturligtvis ej nu ånyo behöfde der införas, derföre att tullrestitution nu föreslagits för åtskilliga andra artiklar än dem, för hvilka en dylik förmån hittills varit beviljad.

Jag instämmer för öfrigt i Friherre Focks yttrande och anhallen om bifall till punkten.

Härmed förklarades öfverläggningen slutad. Herr Talmanen framstälde propositioner dels på bifall och dels på afslag; och som den förre propositionen blef med öfvervägande ja besvarad, hade alltså Utskottets ifrågavarande hemställda bifallits.

I 82:dra punkten var af Utskottet föreslaget:

att den restitution af tullmedel § 9 tulltaxeunderrättelserna för närvarande medgifve, måtte, derest de af Utskottet i förevarande betänkande föreslagna nedsättningar i tullen å garn blefve af Riksdagen godkända, bestämmas för

1 skålpund s. k. flammgarn, färgadt eller tryckt, af bomull	. 6 öre
1 d:o . . . . . af ull	. 8 »
1 d:o bomullsväfnad af garn i finhet nr 26 eller derut- öfver efter engelsk beräkning	. 6 »
1 d:o linneväfnad	. 8 »

Ordet lemnades, på begäran, till

Friherre Fock som yttrade: Denna punkt återigen står i ett omedelbart sammanhang med ett af båda Kamrarne redan fattadt beslut, genom hvilket de afslagit Utskottets förslag rörande tullen å garn. Jag hemställer på grund häraf att, med afslag å Utskottets hemställan, det restitutionsbelopp, som i nu gällande tulltaxa är stadgadt, måtte bibehållas.

Vidare yttrades ej. Enligt Friherre Focks yrkande, beslöt Kamraren, med afslag å Utskottets hemställan, att restitutionsbeloppen för de artiklar, hvarom här vore fråga, skulle bibehållas oförändrade.

Beträffande *89:de punkten*, hvori Utskottet afgifvit förslag till förändrad lydelse för 2 mom. i 10 § af tulltaxeunderrättelserna, yttrade:

Friherre Fock: Då i denna punkt verkligen förekomma artiklar, eller åtminstone en sådan, hvilka ännu äro beroende på en blifvande gemensam votering, och jag för min del icke vågar här formulera något förslag, som jag skulle kunna tillstyrka Kamraren att nu bifalla, så tager jag mig friheten hemställa, att punkten måtte till Utskottet återremitteras, på det Utskottet måtte komma i tillfälle att afgifva ett nytt förslag i öfverensstämmelse med det Riksdagens beslut, som af den gemensamma voteringen kan komma att framgå.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, blef enligt Friherre Focks yrkande denna punkt till Utskottet återförvisad.

De vid betänkandet fogade tabeller lades till handlingarne under förbehåll om de ändringar deri, som blefve en följd af sådana Kamrarens beslut, hvilka omfattade afvikelser från Utskottets förslag.

§ 5.

Föredrogs och bifölls Banko-Utskottets betänkande n:o 23, angående dels af Herr A. O. Wallenberg väckt motion om utlämnande af skiljemynt, pregladt efter 1855 års myntordning, dels åtgärder för indragande ur rörelsen af äldre kopparmynt.

§ 6.

Skodde föredragning af Stats-Utskottets memorial n:o 70, i anledning af erhållna återremisser å Utskottets utlåtaende n:o 54, angående de privilegierade stockfångstskogarne; och blef dervid Utskottets i nämnda memorial gjorda hemställan af Kamraren bifallen.

§ 7.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets memorial n:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Utskottets utlåtande n:o 55, angående väckta motioner om ordnande af landtpolisen m. m.

§ 8.

Efter föredragning dernäst af Första Kammarens protokollsutdrag n:o 157, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts utlåtande n:o 5, i anledning af erhållen återremiss å utlåtandet n:o 2, angående kyndsammare offentliggörande af Riksdagens protokoll, anförde

Herr Sjöberg: Det ärende, hvarom det nu föredragna protokollsutdraget handlar, kan visserligen icke sägas vara af någon större omfattning, men jag hemställer dock, om det må vara lämpligt att nu genast fatta definitivt beslut uti detsamma; och jag tillåter mig derföre hos Herr Talmannen anhålla om proposition derå, att berörda protokollsutdrag må remitteras till denna Kammarens Tillfälliga Utskott n:o 1, som derigenom blir i tillfälle att egna det i fråga varande ärendet en förberedande behandling.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, beslöt Kammararen, enligt Herr Sjöbergs förslag, hänvisa ifrågavarande ärende, för vidare utredning, till sitt Tillfälliga Utskott n:o 1.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes Stats-Utskottets memorial n:o 79, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i afseende å Utskottets utlåtande n:o 69, angående anslag för veterinärundervisningens behof m. m.; och skulle detta ärende uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 10.

Upplästes och lades till handlingarne ett till Kammararen inkommet så lydande sjukbetyg:

Ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, Herr Johan Magn. Wikström, som fortfarande vistas härstädes under läkarevård för sin sedan längre tid för handen varande, organiska hjertsjukdom, träffades sistlidna söndag af en congestion till hjernan med efterföljande länhet i venstra armen, hvilka åkommer visserligen numera förbättrats, men hafva efterlemnats en allmän förslappning och afmattning, hvadan Herr J. M. Wikström är all-

deles urståndsatt att, såsom ämnadt varit, infinna sig i Stockholm och deltaga i riksdagsgöromålen; detta intygas på aflagd embetsed och bekräftas med min edliga förpligtelse: "Så sant mig Gud hjelpe till lif och själ"!

Uddevalla den 1 Maj 1875.

O. E. Ahlström,

Med. Dr., Prov.-läkare.

Kammarens ledamöter åtskildes klockan $\frac{3}{4}$ 5 o. m.

In fidem

H. Husberg.
